

Prva generacija završne godine Medicinske škole 1947/50.

50

GODINA

Izlet zdravstvenih radnika Crne Gore na Lovčenu jula 1955. godine

Grupa sestara na proslavi 20-godišvice sa dr Darom Mijušković, jednom od direktora škole i dr M. Vukovićem, profesorom

OD OTVARANJA
SREDNJE
MEDICINSKE ŠKOLE
„STANKO
MARTINOVIĆ“
CETINJE

ZNAČAJNI SESTRINSKI JUBILEJ

Prije 50 godina Ministarstvo zdravlja Crne Gore je na Cetinju upisalo prvu generaciju učenika medicinske škole. Bila je to prva škola te vrste u Crnoj Gori.

U početku je škola bila smještena u objektu Centralnog higijenskog zavoda Crne Gore, između dva prekrasna Cetinjska parka.

Već 1948. godine renovirana je i za potrebe škole i internata adaptirana zgrada negdašnjeg ženskog instituta. Imalo je u tome neke simbolike. Ta kuća je sa izvanrednom i bogatom opremom škole i internata još jednom postala centar u kome će se za duži niz godina školovati crnogorske djevojke po evropskim standardima, sada za jedan human i Crnoj Gori neophodan poziv.

Moramo i danas naglasiti da je Ministarstvo zdravlja Crne Gore sa velikom odgovornošću brinulo o svim, čak i najmanjim detaljima u organizaciji rada ove škole.

Školom je rukovodio upravnik bolnice „Danilo I”-Cetinje.

Zadivljuje tadašnja koncepcija nastavnog plana i programa, saznačkim odnosom sadržaja stručno-medicinskih i opšte-obrazovnih predmeta. Nastavnici su odabirani iz reda najisku-

snijih i najkvalitetnih stručnjaka bolnice „Danilo I”. Cetinjske gimnazije i Pedagoške škole na Cetinju.

Najfunkcionalnije opremljeni internat u sklopu škole (sa rigoroznim pravilima održavanja), predstavljao je važan dio nastavne baze za obrazovanje učenika. Bolnica „Danilo I” je sve svoje kapacitete i osoblje nesebično uključila u stručnu obuku učenika.

Škola je formirana u tada kulturnom, političkom, zdravstvenom i administrativnom centru Crne Gore, pa je Cetinje svojim kulturnim bogatstvom snažno uticalo na sve ukupno oblikovanje tih djevojaka.

Najstarija bolnica u Crnoj Gori „Danilo I” je svojim kvalitetom rada i sjajnom tradicijom takođe dala snažan pečat stručnom obrazovanju u ovoj školi. Nastavno i vaspitno osoblje je svojom ozbiljnošću i visokim zahtjevima postizalo izuzetne rezultate.

Bio je splet sretnih okolnosti koji su uticali da medicinska škola dobije puni procvat i doživi zlatno doba u Cetinju. S toga je sve ovo zajedno rezultiralo da su kadrovi školovani u srednjom medicinskoj školi narodni heroj „Stanko Martinović” imali vlastiti obilježje, prepoznatljivo i visoko cijenjeno širom bivše Jugoslavije. Iz ovog centra medicinskog

obrazovanja dosta rano su se širili odjeci i uticaji, a kasnije i otvarane škole širom Crne Gore, Podgorici, Nikšiću, Herceg Novom, Ivankogradu itd. Znatne promjene sistema i niz reformi u obrazovanju su mnogo toga promijenile u obrazovanju sestara. Bilo je dobrih i loših uticaja.

Ukidanjem medicinske škole u Cetinju iščupan je iz korijena najkvalitetniji temelj u obrazovanju i formiranju kvalitetnog profila zdravstvenog radnika čije posledice će biti vidljive i u budućnosti.

Ozbiljnost i značaj poslova koji obavljaju medicinske sestre za svakog člana društva, nalaže prosvetnim i zdravstvenim vaspitačima krajnju ozbiljnost i odgovornost u obrazovanju ovih kadrova. Svaki propust u ovom dijelu vratiće se svakom od nas kao težak bumerang prije ili kasnije.

Društvo koje ne uvažava ovu činjenicu nije sposobno da obezbijedi valjanu edukaciju medicinskih sestara-tehničara.

**Brajić Marija, defektolog
dugogodišnji nastavnik
Medicinske škole**

Povodom 125-ogodišnjice postojanja Bolnice "Danilo I" -Cetinje ...

Prije jednog vijeka i četvrt od drugog, malena Crna Gora dobi prvu bolnicu u svojoj Prijestonici. Daleke 1873. godine, Knjaz Nikola, u čast rođenja svog sina prvijenca, Danila, odluči da od darova dobijenih tom prilikom, crnogorskom narodu podari bolnicu. Tadašnji dvorski ljekar, francuz dr Frile izradio je projekat i odredio lokaciju. Dobi ime Bolnica "Danilo I", po proslavljenom Knjazu Danilu, koje sa ponosom nosi 125 godina.

Ubrzo poslije izgradnje bolnice, počeli su pristizati ranjenici iz poznatog hercegovačkog ustanka, pa bolnica, ne samo da je opravdala svoju namjeru, nego i Prijestonica postade tijesna da primi sve one

čije je rane trebalo "vidati". Prvi ljekari "Danilove bolnice" bili su: dr Danuka Binak i dr Vladimir Tomić. Uz bolnicu, počinje sa radom i prva apoteka u kojoj je prvi apotekar bio Jovan Dreč koji je kraće vrijeme obavljao dužnost upravnika bolnice.

1880. godine, u crnogorsku Prijestonicu, na dužnost upravnika bolnice dolazi dr Milan Jovanović - Batuta, koji je već tada ovu bolnicu, za ono vrijeme, postavio na modernu osnovu, počevši odlučnu borbu protiv nadriljekarstva primjenjujući, za to vrijeme, savremena dostignuća medicine, koje je sa velikim zadovoljstvom, nešto kasnije, prihvatila čitava plejada istaknutih ljekara, na čelu sa dr Petrom Miljanićem, koji nakon povratka sa specijalizacije iz oblasti hirurgije, preuzima dužnost upravnika bolnice "Danilo I".

Daleke 1882. godine, dr Miljanić izvodi prvu vakcinaciju protiv boginja u Crnoj Gori. U maloj, ali uglednoj bolnici, izvode se vrlo složene hirurške intervencije: laparatomia, traheotomia, katarakta i sl. Propise, koje u to vrijeme, iz oblasti zdravstva donosi dr Miljanić, sprovode njegovi nasljednici: dr Božidar Perazić, dr Stevo Ognjenović, a interesantno je navesti propis koji se u ovoj kući poštuje i do današnjih dana: "Bolnica je za bolesne ljude i prema tome u njoj će se primati bolesnici, imućni i siromašni, bez razlike, vjere, pola, uzrasta i narodnosti... U bolnicu će se primati i strani podanici, a za sve za koje se utvrdi da su siromašnog stanja neće se ništa tražiti..."

Godine 1912, bolnica dobija električno osvjetljenje, a iste godine biva proširena za jedno bolničko krilo. Za upravnika bolnice dolazi, poznati hirurg dr Stanko Matanović, koji na svečanosti povodom otvaranja novog bolničkog krila, iznosi podatak da je od osnivanja tu liječeno preko 16.000 bolesnika i

izvedeno više od 6.000 operacija. Njegu bolesnika, u ovom periodu, obavljaju priučene bolničarke. Nakon završetka prvog svjetskog rata, bolnica se našla u teškoj situaciji, jer ni prostorno, ni kadrovski, ni opremom, u prvim poslijeratnim godinama, nije mogla udovoljiti zahtjevima jedne takve ustanove. Sva djelatnost bila je svedena na nivo jednog hirurškog odjeljenja, istina, čuvenog, na čijem čelu je bio dr Novikov.

1929. godine, bolnica dobija status državne i u tom periodu čine se značajni naponi za proširenje djelokruga zdravstvenih aktivnosti i podizanja kvaliteta zdravstvenih usluga. Ne mnogo, iza toga, ponovo rat, ranjenici, bolnički hodnici poprskani krvlju..., a 13. aprila 1941. godine, bolnica na svojim zidovima dobija ratne ožiljke od italijanskih bombi. Kao simbolika, sve je to dalo vječni pečat i namjenu ovom zdanju.

Kapitulacija star Jugoslavije, donijela je bolnici još teži period, koji će bolnica "Danilo I" časno prevazići, zahvaljujući visoko razvijenom humanizmu i etici cjelokupnog osoblja, o čemu je prof. dr Novikov, dugogodišnji hirurg i upravnik, povodom 90-ogodišnjice postojanja rekao: "Samo jedno mogu da kažem, da u toku dugih godina davanja svega svoga znanja bolesnicima te bolnice, ja sam joj dao i svoje srce i svoju ljubav." Treba istaći, da u toku ratnih godina, bolnica je bila isključivo hirurškog tipa, ali je pomoć pružala svakome ko se obratio za pomoć, pa se u tom periodu rade ginekološke, očne, ušne i ortopedske intervencije. Prvi dani mira donijeli su veliku radost svakome, a posebno osoblju bolnice, ali isto tako i puno briga. Bolnička apoteka bez lijekova, bez instrumentarija, bez opreme sa jedne strane, a sa druge, sve veći broj pacijenata koji traže pomoć.

Iz rata se vraćaju med. tehn. Milan Nikolić, Dušan Abramović, Milutin Đurović, koji sa priučenim bolničarkama, a uz dr Radulovića, tada upravnika bolnice, dr Deklevu, dr Zogovića, dr Mijuškovića i druge, svojim umijećem i trudom nadoknađuju ono što nijesu imali. Tako, iz dana u dan, bolnica polako, ali sigurno, počinje da vida svoje rane i rane svojih pacijenata.

Rentgen odjeljenje se otvara 1945. godine, adaptira se Interno i Infektivno odjeljenje, a nabavlja se elektrokardiograf, uvodi endotrahalna anestezija. U bolnicu na rad dolaze novi kadrovi, školovano medicinsko osoblje, nabavlja se oprema, a 1963. godine bolnica konačno prelazi u novu zgradu. Za potrebe Dječijeg odjeljenja, adaptira se zgrada Ruskog

poslanstva i otvara Republički centar za nedonošćad, koji je sa velikim uspjehom radio godinama.

U ovo vrijeme bolnica je poslovala kao Medicinski centar "Danilo I" sa zdravstvenim stanicama u Petrovcu, Budvi i Rijeci Crnojevića i ambulanta na seoskom području. Treba istaći korektnu saradnju ove kuće sa tada bolnicom u Titogradu, Risnu, Brezoviku, Kliničkom centru "Dr Dragiša Mišović" i Institutu za majku i dijete u Beogradu, čiji su ljekari bili naši saradnici.

Na samom domaku bolnice, radila je Srednja medicinska škola koja je bila u tijesnoj saradnji sa bolnicom. U njoj su stekle znanje generacije i generacije sestara, tako da nema crnogorske zdravstvene ustanove, koja u svom personalu nema sestara koje su stekle znanje i zvanje u ovoj školi. Svi ljekari specijalisti bili su predavači u Medicinskoj školi, a za praktičnu obuku ovog kadra, bolnička vrata bila su širom otvorena. Preseljenjem Škole iz Cetinja u Titograd i otvaranjem novih isturenih odjeljenja u Republici, osoblje bolnice je istinski žalilo, jer se time ugasio nešto što je godinama davalo dobar i stručan kadar.

Zemljotres 1979. godine, nije mimoišao ni našu bolnicu, te se ona ponovo našla u ranama. Sanirana je, proširena i useljena 1985. godine. Reorganizacijom zdravstva, bolnica posluje kao bolnica opšteg tipa, sa četiri odjeljenja (Interno, Hirurško, Ginekološko i Dječije), te Odsjecima za O.R.L., R.T.G., Transfuziju, Biohemiju i pratećim službama. U okviru bolnice, odnedavno je otvorena Klinika za očne bolesti "Kraljica Jelena", savremeno opremljena za najsloženije oftalmološke operacije, a istovremeno je otvoren i savremeno opremljen Kabinet za gastroenterologiju. Moram istaći da 23 ljekara, 83 viših i srednje medicinskih radnika, uz 30 nemedicinskih radnika, godišnje bolnički obradi oko 4.000 pacijenata, izvrši se oko 1.200 svih operativnih zahvata, porodi oko 8.000 porodilja i još pruži mnogo drugih usluga, uz stalno dežurstvo i pripravnost, a sve na dobrobit pacijenata, poštujući tradiciju i sve što je naslijeđeno od starina. Vjerujemo da će "Danilova bolnica" kadrovski, prostorno i opremom ojačati i pratiti dostignuća savremene medicine u novom vijeku i da će se sa ponosom još dugo izgovarati ime bolnice "Danilo I" - Cetinje, čija je perspektiva da postane naučna osnova - baza novootvorenog Medicinskog fakulteta u Podgorici.

OPŠTA BOLNICA "DANILO I" CETINJE
Glavna sestra bolnice, Desanka Pejović